

קבוצת ראות
Reut Group

ספטמבר 2021

גלאי מגמות מספר 15:

'הרמיסה' הישראלית והיהודית והקיטוב בשיח החברתי בארה"ב

מעקב אחר ההתפתחויות 'במחנה הפרוגרסיבי'

מאת: דפנה קאופמן

תוכן העניינים

2	הקדמה ותמצית
2	עמדות שונות של יהודים לגבי אנטישמיות
3	שיח מקטב סביב התיאוריה הביקורתית של הגזע (CRT)
4	השיח הפרוגרסיבי 'רומס' את החוויה היהודית
4	חזרה לקמפוס
5	זרקור על ההשפעה הגוברת של המוסלמים האמריקנים
5	הדגש הישראלי על ניסיון לגרום לשמאל להיות מעורב שוב

הקדמה ותמצית

גלאי מגמות זה מסקר פרק זמן של כשבועיים שמסתיים ב-12 בספטמבר, 2021. הוא מביא ציטוטים, איזכורים, ומראי מקום ומנתח את השיח שמשפיע על המיצוב היהודי והפרו-ישראלי בקהילות הפרוגרסיביות בארה"ב.

הסקירה בגיליון זה משקפת עד כמה ההקצנה בשיח והקיטוב החברתי, גם בתוך הקהילה היהודית, מקשים על ההתמודדות עם ההשלכות של השיח הפרוגרסיבי. פולמוסים פומביים בנוגע לתיאוריה הביקורתית של הגזע (critical race theory) אשר קריטית להבנת השיח הפרוגרסיבי, כמו גם בנוגע לצורות השונות של האנטישמיות בעת הנוכחית, משקפים את הקושי הזה.

בה בעת, גובר השיח הביקורתי בתוך הקהילה היהודית בנוגע להשפעות השליליות על של השיח הנוכחי הפרוגרסיבי הנוכחי אשר הלכה למעשה 'חותר תחת'¹, מסגרות הקהילה היהודית והקשר שלהם לישראל. העניינים המרכזיים שעלו בסקירה זו התמקדו ביוזמות בקמפוס היהודי ובקביעת סדרי העדיפויות של ממשלת ישראל בנוגע לתיקון היחסים עם השמאל האמריקני.

עמדות שונות של יהודים לגבי אנטישמיות

השיח בפרק הזמן של השבועיים האחרונים גילה נקודות מבט מובחנות של הקהילות היהודיות לגבי טבע האיום האנטישמי, לדוגמה:

- הדגשת האנטישמיות על ידי השמאל היהודי, כגון בתיאור [זה](#) של אנטישמיות מאת השמאל שמבקש "לאיים ולהפחיד את היהודים האמריקנים שישתירו או יטשטשו חלקים מהותיים של הזהות היהודית שלהם."

¹ עוד בעניין זה במאמר של ראות שפורסם בחודש האחרון, על המחיקה היהודית בשיח הפרוגרסיבי וגישות התגובה.

- **הדגשת האנטישמיות של הימין כ'תיקון' לשיח שמתמקד באנטישמיות משמאל:** ראה תיאור [זה](#) ב- [Waging Nonviolence](#) של מאמץ משותף לעקוב אחר אנטישמיות בימין, של הארגונים הבאים: IfNotNow (כולם ארגונים פרוגרסיביים). המטרה מנוסחת כהצעת לאזן את מיקוד היתר של הקהילה היהודית בגינוי האנטישמיות שצומחת מתנועות ומיחידים פרוגרסיביים.²
- **אי הסכמה בנוגע לקרבות שבהם יש להילחם:** בזמן שמועצת העיר ברלינגטון שבורמונט, הופכת להיות המועצה הראשונה בארה"ב שתומכת בחרם על ישראל, [חילוקי הדעות בקהילה היהודית](#) בוורמונט, עיכבו את היווצרותה של אופוזיציה יהודית נמרצת לסוגיה.
- **הערכות שונות בנוגע למידת דחיפות האיום:** ה-FBI פרסם את [דוח](#) שלו לשנת 2020 על פשעי שנאה³; כאשר מסקנותיו בנוגע לפשעי השנאה נגד יהודים פורשו באופנים שונים בקהילה היהודית. כך למשל, היו כאלה שהדגישו את העלייה בפשעי השנאה שהמניע להם היה דתי (57.5%) (ראה, לדוגמה, [כאן כאן](#)), בעוד אחרים הדגישו את הירידה הסטטיסטית במתקפות כלליות על יהודים בהשוואה לשנה הקודמת, לדוגמה [כאן](#) – אופן הצגת הדברים שהשתקף גם בסיקור הלא-יהודי, לדוגמה, [כאן](#).

מאמר של סטיבן וינדמולר דן בפוטנציאל להתגבר על הקיטוב סביב הנושאים האלה בקהילות היהודיות. המאמר מניח ש"אתחול-מחדש פוליטי יהודי נמצא בדרכו", ומנבא את עלייתן הצפויה של יוזמות מבניות חדשות שימקמו-מחדש את השיח היהודי וייצרו שביל ביניים בין קטבים פוליטיים. חשוב לציין שדבורה ליפסטאד, הנציגה המיוחדת האמריקנית למלחמה ולפיקוח על האנטישמיות, דיברה נגד האנטישמיות גם מימין וגם משמאל, ראו [כאן](#).

שיח מקטב סביב התיאוריה הביקורתית של הגזע (CRT)

בשנעות האחרונים מתגבר השיח הביקורתי אודות התנהלות התנועה הפרוגרסיבית בכל הנוגע ליישום של התיאוריה הביקורתית של הגזע על נושאים עכשוויים. ההשפעות של פרשנות התיאוריה הן קריטיות עבור קהילות יהודיות התומכות בישראל. (ראה את [גרסה ב' של מסמך השיח הפרוגרסיבי הרומס](#)). השיח מקבל במה באמצעי התקשורת המרכזיים המציגים את קווי המתאר של התיאוריה כהפרדה בין שמאל רדיקלי ולימין רדיקלי. לדוגמה:

- **הצגת הביקורת ל-CRT כתגובת נגד חריפה** מצד המחנה השמרני, לדוגמה, [כאן](#); תיאור [זה](#) מציג מחוקקים שמרנים כנציגים של תנועה אגרסיבית המתנגדת ל-CRT. בנוסף, אפיון [זה](#) של שון ספייסר, מציין שספייסר "הצליח איכשהו לגרור" את התיאוריה הביקורתית של הגזע – ... נקודה כואבת רגישה מאד של המפלגה הרפובליקנית – לדיבור מתלהם ומייגע."
- **יצירת זיקה בין אג'נדות תרבותיות בולטות בימין לבין ההתנגדות ל-CRT**, לדוגמה, באפיון [זה](#) של האופוזיציה השמרנית כמתנגדת ל"כל דבר החל מיהתיאוריה הביקורתית של הגזע ועד לביטול לכאורה של ד"ר סוס", ובאיגוד [זה](#), שמתיימר לדון בנושאים "שמסעירים את הסצינה הבית ספרית" כפי שהם מועלים על ידי הורים "שמתנגדים לתיאוריה הביקורתית של הגזע, לזכויות טרנסגינדרים ולמדיניות שנוגעות למגיפה."

עם זאת, מתקיים גם דיון שקט יותר ופחות מקוטב:

- **קיימות גם גישות המכירות במורכבויות ומעודדות דיון בשיח הציבורי:** כך למשל, מאמר שדן אם הבעיה טמונה בתיאוריה האקדמית או ביישומים נוקשים וקיצוניים של התיאוריה? – ראה, לדוגמה, [אן אפלבאום](#), שכותבת ב- ATLANTIC על "הצדק המהיר וחסר הרחמים של ההמונים בנוגע לקודים חברתיים", וטוענת שההבדלים

² התיאור של גישת הקבוצה כ"מדיניות בין-מפלגתית, נגד-דיכוי שרואה אנטישמיות כחלק אחד מתוך המסגרת הרחבה יותר של העליונות הלבנה" משקף איגוד יחידיו של אנטישמיות, שמקשרת באופן אוטומטי טענות יהודיות עם טענות מקבילות של קבוצות אחרות, לרוב בעלות אינטרסים אישיים מבחינה פוליטית. מאפיין זה בולט השיח הפרוגרסיבי ועלול להגביל את הקולות היהודיים בשיקוף החוויה, הזהות והפגיעות היהודית, ובמיוחד כאשר אלה סוטות מהמסגרות הקיימות שבהן משתמש השיח הפרוגרסיבי העכשווי.

³ ראוי לציין שהנתונים נאספו לפני התפרצות העימות האחרון בין ישראל לעזה, ושהם השתמשו במתודולוגיה שזכתה לביקורת על כך שלא שיקפה במדויק את היקף הבעיה.

הבסיסיים אינם בין גישות שונות לתרבות המודעות (woke) או להתנגדות לה (anti-woke), אלא מבוססים על פרשנויות, תיאורים וזיכרונות שונים. היא כותבת ש"שום דבר בטקסטים האקדמיים של התיאוריה הביקורתית של הגזע לא נותן מנדט להתנהגות הזו." גם בתוך הקהילה היהודית מתפתח דיון בעקבות פרסום הנייר הלבן של ה-Jewish Institute for liberal values, שמתמקד באנטישמיות כ"תוצאה המשקפת את אידיאולוגיית הצדק של התיאוריה הביקורתית של הגזע". [ומתמקדת](#) בשאלה אשר האם ניתן ליחס את התופעה המצוטטת למאפיינים פנימיים של ה-CRT.

- **התעוררות פוטנציאלית של מרכז מתון** בתוך אוכלוסיות מיעוטים: ראה, לדוגמה, "סיקור מהתקופה האחרונה טוען שהמדיה נוזפת בעצמה על כך... שהזניחה את נקודת המבט של המצביעים הצבעוניים המתונים יותר" [כאן](#); ונתנה במה בעיקר לקולות המיעוטים שמדברים על יישום ה-CRT בשיח ובמדיניות (לדוגמה, [כאן](#), [כאן](#), [כאן](#)).
- **דוגמה לגישת רפורמה**: [ההצבעה](#) של בית המחוקקים של מדינת קליפורניה בעד קידום חוק שמכשיר לימודים אתניים לבוגרי תיכון, הביאה עימה הקלה מוגבלת לארגונים ופעילים יהודיים מהזרם המרכזי במדינה (ראה [כאן](#) [כאן](#)), שהצליחו במאבק נגד הגרסה הקודמת של תכנית הלימודים המוצעת בטענה שהחליפה בין הנרטיב היהודי הישראלי.

השיח הפרוגרסיבי 'רומס' את החוויה היהודית

בשבועיים האחרונים, מספר אינדיקטורים בשיח מצביעים על **תשומת לב גוברת לאופן שבו השיח הפרוגרסיבי מוחק את החוויה, הזהות והפגיעות היהודית**. ראה לדוגמה סקירה [זו](#) של ספרו של דארה הורן, *People Love Dead Jews*, שנושאו המרכזי הוא שהנרטיבים הקיימים על יהודים מציעים "הסחות דעת מהבעיה העיקרית—המוות המוחשי והספציפי מאד של יהודים", במקום להתמקד בבעיה, השיח מתמקד בלקחים אוניברסליים. ראה גם [על](#) העיבוד לספרו העתידי של דוויד בדיאל, *Jews Don't Count*, שמציע לקהלים אמריקאיים, נקודת מבט בריטית לאופן שבו השמאל מבטל את החשיבות של האנטישמיות.

בהקשרים שונים צצו התנגדויות של יהודים להשטחת הזהות היהודית לדת בלבד, בהקשר זה, ראוי לציון את מאמר [הזה](#) שטוען שהמונח "פשע שנאה דתי" שבו משתמש ה-FBI, לא יכול לתאר פעולות אנטישמיות משום שמשמע ממנו "שאנטישמיות תפסיק להתקיים באורח פלא אם נפסיק להיות דתיים – אבל היא לא... זהות היא מורכבת, ולא ניתן לצמצם את השנאה שמולה מיעוטים ניצבים לפן אחד מהמכלול המגדיר בני אדם." [בדינו](#) שאירח ה-MPAC עם ג'רמי בן-עמי ופיטר ביינרט, בהתייחס להגנה על הציונות, בן-עמי דיבר על חוסר הנוחות שלו מהמונח "מדינה יהודית", שממצבת את היהדות כדת, ועל ההעדפה שלו לתאר את תמיכתו כתמיכה בבית הלאומי של עם היהודי.

חזרה לקמפוס

מספר **איומים** כיכבו באופן בולט בשיח בפרק הזמן של השבועיים האחרונים:

- **תשומת לב גוברת לאווירה המאיימת על מגוון נקודות מבט בקמפוס**: ראה לדוגמה בראיון זה [לניו יורק טיימס](#), טוען סטיבן פינקר שהשיח אקדמי הוא שיח מצמצם (narrowing). ובדוח של ה-foundation for individual rights in education (FIRE) על התמקדות גוברת של חוקרים בנושא זה, וראו גם את [מכתב ההתפטרות של](#) פיטר בוגוסיאן לפורטלנד סטייט יוניברסיטי שפורסם בניוזלטר Substack של בארי וייס.
- **חיזוק של 'האשמת ההשתקה'** אשר מציבה את הסנגוריה היהודית כרודן שמדכא התנגדות, לדוגמה, סביב ההחלטה של אוניברסיטת פורדהם לאסור על פעילות Students for Justice in Palestine בקמפוס (ראה לדוגמה, [כאן](#), [כאן](#) ו**כאן**).

גישות תגובה המופיעות ביוזמות שנכללות בשיח:

- **לבקש הגנה והכללה בקמפוס**, לדוגמה, השמעת ביקורת על אוניברסיטאות על כך שהן לא מגנות על סטודנטים יהודים אפילו כשהאנטישמיות בקמפוסים בארה"ב [גוברת](#) (ראה [כאן](#)); ולבקש [הכללה](#) ב"סביבה של יושר אקדמי, בהירות מוסרית, ודיאלוג פתוח" באוניברסיטת העיר ניו-יורק (CUNY).
- **התייחסות לטבע המבוזר של האיום**: ראה במיוחד את [התכנית](#) החדשה של הוועד היהודי-האמריקני (AJC) לסייע ליוזמות שפותחו על ידי יהודים צעירים לצורך השפעה מקומית, לאומית או וירטואלית.

זרקור על ההשפעה הגוברת של המוסלמים האמריקנים

יום השנה העשרים של ה-11 בספטמבר כלל גל של סיקור שתיאר את ההשפעה הגוברת של האמריקנים המוסלמים מאז ועד היום. לדוגמה: [כאן](#), על "ההתקדמות האחרונה של אמריקנים מוסלמים רבים לעמדות של כוח והשפעה"; על הסביבה ש"משכה דור חדש של מוסלמים צעירים לאקטיביזם, והניעה אותם להשתמש בקולות שלהם בזירות פוליטיות ותרבותיות", במאפיין [הזה](#) של אמריקנים מוסלמים בעלי השפעה; [כאן](#), על האופן שבו ה-11 בספטמבר "יצר" את נציגות בית הנבחרים של ארה"ב, רשידה טליב.

נוכחות פוליטית וארגונית גוברת זו גם נתנה במה וגם הדגישה קולות אנטי-ישראליים חזקים, לרוב בתוך התנועות הפרוגרסיביות. ראה, לדוגמה, כאן, [רשידה טליב](#) מגדפת את ישראל על כך שאינה משחררת גופות של נשים שנהרגו בזמן שניסו לבצע מתקפות טרור, [מתן במה](#) Jewish Voice for Peace.

הדגש הישראלי על ניסיון לגרום לשמאל להיות מעורב שוב

ברקע, השיח הציב באופן בולט את ההשפעה הגוברת, וייתכן הבלתי ניתנת לשינוי בטווח הקרוב, של התנועות הפרוגרסיביות על השמאל האמריקני הרחב יותר. ראה, לדוגמה, [כאן](#), הדיון על האופן שבו "גל נמרץ של אקטיביזם פרוגרסיבי סייע לדחוף את התרבות של המדינה שמאלה, "כחלק מהיערכות מחדש של הפוליטיקה האמריקנית שמחולקת באופן משמעותי על בסיס של רמת השכלה; [כאן](#), על האופן שבו סט רופף של רעיונות על זהות, צדק חברתי וביטוי עצמי שפעם נחשבו לרדיקליים, דיגל מהקמפוסים של האוניברסיטאות וחלחל אל הפוליטיקה והעיתונות, חדר אל הרחובות ומתחיל להתפשט בבתי הספר."

על רקע זה, המדיה היהודית הדגישה את הכוונה של הממשלה הישראלית החדשה, ושל דמויות ציבוריות ישראליות בולטות, לקדם אתחול-מחדש ביחסים עם השמאל האמריקני הכולל הקהילות היהודיות (ראה, לדוגמה, [כאן](#), [כאן](#), [כאן](#)). למרות זאת, האירועים האחרונים הדגישו עימותים פוטנציאליים עתידיים, שסובבים במידה משמעותית סביב [התכנית](#) של הנשיא ביידיך לפתוח מחדש את העימות על ירושלים, צעד שארבעה סנטורים אמריקניים שביקרו בישראל [קידמו](#) במרץ רב למרות התנגדויות ישראליות.